

THE WORLD OF SCIENCE AND INNOVATION

Abstracts of II International Scientific and Practical Conference

London, United Kingdom

16-18 September 2020

London, United Kingdom

2020

UDC 001.1

The 2nd International scientific and practical conference “The world of science and innovation” (September 16-18, 2020) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2020. 599 p.

ISBN 978-92-9472-197-6

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // The world of science and innovation. Abstracts of the 2nd International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2020. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-the-world-of-science-and-innovation-16-18-sentyabrya-2020-goda-london-velikobritaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: london@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Cognum Publishing House ®

©2020 Authors of the articles

66.	Нагорний В. В., Назорна Н. О., Акімова Л. С. ТЮТОРСТВО В СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.	445
67.	Плотнікова В. І. ВИХОВНІ ФУНКЦІЇ БАТЬКА В УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ КАЗКАХ.	455
68.	Поденежко Ю. В., Воробей Є. С. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ «ВИЗНАЧЕННЯ ЧУТЛИВОСТІ УМОВНО-ПАТОГЕННИХ ОРГАНІЗМІВ НА ФІТОНЦИДИ ЕФІРНИХ ОЛІЙ РІЗНОГО СТУПЕНЯ АНТИСЕПТИЧНОЇ ДІЇ».	459
69.	Полутін О. О. ВИСОТА ЗАКЛАДАННЯ ПЕРШОЇ КВІТКИ ВІД СІМЯДОЛЬНИХ ЛИСТОЧКІВ ЗАЛЕЖНО ВІД ОСОБЛИВОСТЕЙ СОРТІВ РІЗНОЇ СЕЛЕКЦІЇ.	462
70.	Потапенко М. В., Шаршонь В. Л. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ АВТОМАТИКИ» В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ.	465
71.	Почуєва В. В. СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ.	470
72.	Пугановський О. В. МОДЕЛЮВАННЯ РОБОТИ АБСОРБЦІЙНОЇ КОЛОНИ ДЛЯ ПОГЛИНАННЯ ОКСИДІВ НІТРОГЕНУ У ВИРОБНИЦТВІ НІТРАТНОЇ КИСЛОТИ.	476
73.	Райха А. ЖЕМЧУЖИНА АЗЕРБАЙДЖАНА ГОРОД ШЕКИ.	480
74.	Свиридович С. В. ИНСТИТУЦИОНАЛЬНАЯ СИСТЕМА, ОПРЕДЕЛЯЮЩАЯ РАЗВИТИЕ ЭКСПОРТНОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ.	489
75.	Семинская О. О., Балакина М. Н., Осмаленая А. В. БИОТЕСТИРОВАНИЕ ВОДЫ Р.ДНЕПР ДО И ПОСЛЕ ЕЕ ОБРАБОТКИ.	496
76.	Слюта А. М., Дзень Н. В. РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.	500
77.	Стаднік О. Ф. СТЕРЕОТИПІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В МУЛЬТИПЛІКАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ КЕЙС-СТАДІ МУЛЬТФІЛЬМУ "КОРОЛЬ ЛЕВ").	508
78.	Столяренко О. В., Столяренко О. В. ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ В СУЧАСНИХ ПАРАДИГМАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ.	513

ТЮТОРСТВО В СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Нагорний Володимир Володимирович

к. фарм.н., доцент кафедри технології ліків
Запорізький державний медичний університет

Нагорна Наталія Олександрівна

к. фарм.н., доцент кафедри аналітичної хімії
Запорізький державний медичний університет

Акімова Лілія Сергіївна

старший лаборант кафедри внутрішніх хвороб 3
Запорізький державний медичний університет

Анотація: У статті визначаються основні функції і завдання тьютора у закладах вищої освіти, описуються професійні якості, якими він повинен володіти. Підкреслюються важливі для тьютора (майстерність персональних знань) та студента (критичне мислення) складові.

Ключові слова: дистанційне навчання, організаційна діяльність, технологія, тьютор, функції тьютора.

Одним із сучасних напрямків розвитку й удосконалювання системи освіти є використання інноваційних педагогічних технологій на базі комп'ютерних телекомунікацій. Досить активно цей процес йде в системі дистанційного навчання на всіх рівнях. Такий підхід до поступового удосконалювання навчально-інформаційної діяльності пов'язаний з характерними концептуальними принципами дистанційного навчання, що дозволяють назвати його комплексом технологій двадцять першого століття.

На сучасному етапі розвитку освіти зростає цікавість до тьюторської системи навчання і виховання, використання якої виступає одним з найбільш ефективних способів вирішення проблеми покращення якості освіти у багатьох

країнах світу. У дистанційному навчанні викладача, що проводить навчальний процес, називають по-різному. Це – тьютор, фасилітатор, тренер, е-модератор, інструктор, наставник, помічник. Найбільш поширеним і доречним є застосування терміну «тьютор» (tutor), що у перекладі з англійської означає домашній вчитель, репетитор, наставник. Він стає фасилітатором (помічником) знань, синтезує та супроводжує ресурси студента та забезпечує доступ до знань. Тьютор – ключова фігура дистанційного навчання. Тьюторство, запозичене з британської освіти, постає в Україні на сучасному етапі як інноваційний елемент [1].

Сучасна ситуація у світі, яка позначена духом стрімкого динамізму, багаточисельними кризовими явищами, по-новому ставить питання про роль і значення знання в житті окремої людини і суспільства в цілому. Традиційна формула освітнього процесу: “знання – вміння – навички”, вже не спрацьовує у повному обсязі. Реалії “інформаційного суспільства” зумовлюють необхідність набуття здатності та вмінь самостійно здобувати і нестандартно використовувати знання, опановувати інформаційні технології їх пошуку, осмислення, поглиблення та застосування, які стають органічною потребою кожної людини. Цьому активно сприяє й сучасна система неперервної освіти, складовою якої є дистанційна форма організації навчання.

У Положенні про дистанційне навчання МОН України зазначено, що "метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти", завданням – відповідно – "забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей" [2], що забезпечить студентам можливість отримати якісні знання, уміння та навички відповідно до обраної навчальної програми за місцем їх проживання або тимчасового перебування.

Аналіз досліджень показує, що якість підготовки фахівця передбачає ступінь відповідальності її рівня вимогам освітнього стандарту обов'язкової державної норми, так створення умов, які забезпечують якість професійної освіти. Однією з умов досягнення належної якості професійної освіти виступає дистанційне навчання, в процесі якого викладач-професіонал організує діяльність студентів на основі парадигми особистісно зорієнтованого навчання.

В умовах дистанційного навчання діяльність викладача має свою специфіку. При дистанційному навчанні змінюються: засоби здійснення діяльності викладача, нові інформаційні технології (сукупність програмних і апаратних засобів), які потребують від тьютора спеціальної підготовки; функціональна спрямованість педагогічної діяльності, характер взаємодії викладачів і студентів, тому що зростає роль студента в процесі навчання, а викладач стає координатором навчального процесу; зміст діяльності проектування навчання, подання навчального матеріалу, планування, координація діяльності студентів, проведення консультацій, реєстрацій навчальних завдань, контролю і перевірки якості виконання завдань. При цьому відбувається трансформація класичних педагогічних вимог до викладача.

В умовах дистанційного навчання повинен відбуватися поділ праці викладачів, їхня спеціалізація: експерт, автор курсу, методист дистанційного курсу, дизайнер курсів, координатор, фахівець з інтерактивного подання навчальних курсів, контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів тощо. Але аналіз досвіду українських вищих навчальних закладів показує, що в більшості випадків розробник курсу і тьютор – це одна й та сама особа.

Сутністю діяльності викладача дистанційного навчання є надання навчально-методичної, психолого-педагогічної та організаційної допомоги тим, хто навчається в системі дистанційної освіти шляхом очного та дистанційного супроводу. Таким чином, при значній частці самостійної роботи в дистанційній освіті якісні результати навчання – це добре продумана система супроводу викладачем студентів у навчальній діяльності.

Під супроводом викладача студентів у системі дистанційної освіти є «система взаємопов'язаних дій, що реалізуються в різноманітних формах і прийомах і забезпечують кваліфіковану допомогу тим, хто навчається протягом всього процесу в дистанційній освіті через реалізацію різних видів педагогічної діяльності (попередня діагностика, мотивація студентів на навчальну діяльність, управління взаємодії зі студентами, організація навчального процесу, рефлексія, комунікація, контроль)».

У XVII столітті тьюторська система офіційно визнається частиною англійської університетської системи, що поступово витісняє професорську. З 1700 по 1850 рік в англійських університетах не було публічних курсів і кафедр. До іспитів студента готував тьютор. Коли у кінці XIX століття в університетах з'явилися і вільні кафедри (приватні лекції), і колегіальні лекції, то за студентом залишалося право вибору професорів і курсів. Впродовж XVIII – XX століть в старих університетах Англії тьюторська система не лише не здала своїх позицій, але зайняла центральне місце в навчанні; лекційна система служила лише доповненням до неї [3].

Розглянемо коротко найбільш важливі функції і ролі тьютора:

– Спостерігач (англ. *observer*). Види дій: спостерігати, підмічати, стежити, розрізняти. Дійсно, для того щоб тьютор вів навчальний процес, йому бажано стежити за деталями перебігу навчання з метою заздалегідь проектувати і планувати все те, що може допомогти як процесу в цілому, так і окремим його учасникам.

– Тренер (англ. *trainer*). Види дій: працює над підвищенням кваліфікації і досвіду, дає інструкції, забезпечує підсилену і прискорену підготовку перед випробуваннями. Всі ці дії потрібні нашому тьюторові при різних ситуаціях у практичної діяльності, Будь-який дистанційний курс потребує тьютора, але добрий курс потребує вмілого тьютора до подолання яких треба заздалегідь готувати слухачів дистанційного курсу.

– Режисер (англ. *producer*), інтерпретатор (англ. *Interpreter*). Ці ролі і функції дуже різносторонні і цікаві.

– Наставник (англ. Mentor; Preceptor). Види дій: керує, наставляє, готує інструкції, настанови, вказівки, пропозиції. Оскільки тьютор, супроводжуючи навчальний процес, може зустрітися з потребою нагадати слухачам певні правила, або звернути їх увагу на прояв у практиці певних закономірностей та ін., але при цьому він тільки націлює їх на самостійний пошук і формування рішення, то таке розуміння ролі наставника нас цілком влаштовує.

– Експерт (англ. Expert). Види дій: оцінювання певних дій або рішень, думка фахівця. Треба звернути увагу на те, що у навчальному процесі в цілому ряді ситуацій, відношень, робочих обставин і стосунків часто зовсім не завадить думка фахівця.

– Фасилітатор (англ. Facilitator). Види дій: полегшувати, сприяти, просувати. Хочемо нагадати, що фахівці з подібними функціями часто згадуються у роботах, присвячених дистанційному навчанню в інших країнах, зокрема у США.

– Модератор (англ. Moderator). Види дій: регулювати, вести дискусію, бесіду (у мережі), стримувати, знімати напруження, налагоджувати гарні і приємні умови для процесу навчання. Тьютор дійсно має, про це було сказано вище, стежити за обставинами навчання і забезпечувати комфортний фон дистанційному процесу.

– Менеджер (знань, інформації) (англ. Manager). Ця роль і функції пов'язані з нею, теж дуже цікаві і важливі для дистанційного курсу, адже основним ресурсом навчальної діяльності є інформація і знання.

– Менеджер з питань спілкування (комунікації). Ми не випадково пропонуємо зупинитися окремо на цьому напрямі роботи тьютора. Справа в тому, що спілкування – це дуже розгалужене поняття і сфера діяльності. Зокрема, у дистанційному навчанні ми зустрічаємо такі види діалогу (спілкування між двома суб'єктами), як діалог з текстом (мисленнєве обговорення) і знов-таки мисленнєве з'ясування певних питань з його автором. Спілкування може бути з інформацією і за допомогою інформації.

– Учасник (англ. Member, Participant). Види дій: бере участь у процесі як суб'єкт діяльності.

– Проектувальник (англ. Planner, Designer). Види дій: планує, моделює, проектує, в тому числі цілі, задуми, наміри, структури та ін.

– Консультант (англ. Consultant). Види дій: дає поради, інформує, рекомендує, звертає увагу, бере до уваги. Все це підходить тьюторові.

– Коректор (англ. Corrector). Види дій: направляє, критикує, звертає увагу на зміни, виправляє. Це теж функції тьютора.

– Шукач (англ. Searcher). Види дій: шукає, розпізнає, розшукує, прагне, звертається по пораду, домагається свого. Усі ці дії дуже корисні для тьютора.

– Дослідник (англ. Explorer). Види дій: досліджує, вивчає, з'ясовує, ретельно шукає. Все це має робити тьютор, особливо якщо це стосується інформації, нових засобів діяльності, мотивації й пошуку.

– Мотиватор (англ. Justificator). Види дій: підтверджує, пояснює, аргументує, формує мотиви, задовольняє потреби, спонукає. Все це потрібно тьюторові, більш того, це сприяє поглибленню розуміння суті діяльності, що, у свою чергу, сприяє її удосконаленню і розвитку перспективного мислення.

– Технолог (англ. Technologist). Види дій: працює з технікою, організує технічно процес, володіє термінологією [4].

У пошуках змісту, стилю та технології дистанційного навчання ми виходимо з того, що викладач і студент є суб'єктами освітньо- професійної діяльності, статус та функції “тьютора” збільшують ступінь свободи обом учасникам процесу; тьютор є відповідальним за якість професійної підготовки, тому саме він має створити певні організаційно-педагогічні умови, що забезпечують якість дистанційного навчання.

Дистанційне навчання передбачає специфічну форму взаємодії тьютора і студентів, а також студентів між собою, а саме – опосередковано через технічні засоби навчання. У дистанційному навчанні студенти переважно не бачать тьютора та один одного. До того ж значну частину відомостей, інформації студенти отримують не від тьютора, а безпосередньо за допомогою навчальних

матеріалів, Інтернет, у вигляді письмового тексту. Тому функції тьютора дистанційного навчання змінюються, розширюються, ускладнюються порівняно з авторитарною парадигмою навчання. Саме тьютор створює умови для розвитку та реалізації автономії студента та розумного балансу творчої свободи, організаційної дисципліни та відповідальності у процесі навчання та досягнення кінцевого результату, а також його оцінювання. Слід зазначити, що велику увагу тьютор дистанційного навчання приділяє різним формам роботи зі студентами, які спрямовані на реалізацію особистісно-орієнтованих технологій співпраці (моніторинг виконання завдань, спрямованих на засвоєння знань та їх перевірку, удосконалення умінь і навичок; аналіз та оцінювання творчих завдань, які передбачають самостійне застосування засвоєних знань, вмінь, навичок у розв'язанні конкретних проблем та ін.; організацію оптимальних груп студентів) [5].

На основі аналізу функцій і завдань викладача дистанційного навчання виділимо такі види діяльності тьютора:

– методична діяльність – розробка методичного забезпечення дистанційного навчального процесу (розробка робочої програми, моделі і структури дистанційного курсу; розробка теоретичних, практичних і контрольних оцінювальних матеріалів дистанційного курсу з урахуванням їхньої варіативності; розробка методичного забезпечення дистанційного навчання, аналіз і оцінка якості науково-методичних і навчально-методичних матеріалів для організації дистанційного навчання; розробка моделей дистанційного навчання; адаптація теоретичних, практичних і контрольних матеріалів дистанційного курсу до рівня студентів; вивчення і використання педагогічних технологій дистанційного навчання);

– організаційно-управлінська діяльність – організація дистанційного навчального процесу в рамках викладання курсу (розробка організаційно-адміністративної документації дистанційного курсу; формування навчальних груп; ведення навчальної та планової документації на паперових і електронних носіях; консультування студентів; створення звітних та інформаційних

матеріалів; ведення обліку присутності студентів на вебінарах відповідно до розкладу занять групи; збір інформації (зворотній зв'язок) від студентів);

– психолого-педагогічна діяльність – регулювання навчальної діяльності студентів в умовах дистанційного навчання (управління комунікативною діяльністю студентів; дотримання мережевого етикету); професійне спілкування зі студентами, колегами, адміністрацією, представниками інших організацій;

– викладацька діяльність – проведення навчальних занять; контроль та оцінювання (дистанційно) навчальної та дослідницької діяльності студентів;

– дослідницька діяльність – вивчення процесу та результатів дистанційного навчання студентів; самооцінка педагогічної діяльності; участь у роботі конференцій, семінарів, педагогічних форумах щодо питань електронного навчання, дистанційних освітніх технологій; виступи і публікація статей тощо; проведення наукових досліджень в галузі дистанційного навчання; розробка пропозицій щодо нових підходів до здійснення дистанційного навчання.

У зв'язку з цим діяльність викладача дистанційного навчання можна розділити на два організаційних етапи:

1. Організація навчальної діяльності студентів у дистанційному форматі.

2. Реалізація дистанційного курсу.

На першому етапі діяльності викладач вирішує ряд методичних і організаційних питань, другий етап пов'язаний з вирішенням комунікативних і технічних проблем.

Таким чином, у навчальному процесі тьютор виконує ряд ролей (роль – це сукупність визначених соціально очікуваних дій):

– консультант (проводить групові консультаційні заняття, індивідуально консультує студентів у разі необхідності з різних питань курсу тощо);

– наставник, викладач (проводить індивідуальні вступні та заключні заняття зі студентами, забезпечує правильне та ефективне використання відповідного навчально-методичного супроводу курсу, надає оперативну допомогу в опануванні матеріалів курсу; доповнює матеріали власними прикладами, завданнями, новими фактами, науковою інформацією, надає психологічну

допомогу студентам у налагодженні контактів з іншими учасниками процесу навчання тощо);

– організатор (складає індивідуальний графік навчального процесу – заняття, консультації з курсу, організовує проведення групових занять, формує групи студентів для виконання навчальних проектів і групових занять, стежить за виконанням самостійних завдань студентів; бере участь у зворотному зв'язку зі студентами);

– експерт (здійснює поточний і заключний контроль, веде «журнал успішності»);

– менеджер (надає оперативну допомогу студентам з поточних адміністративних питань, по бажанню здійснює набір і формування груп слухачів курсу) [6].

На сучасному етапі розвитку дистанційної освіти необхідно розвивати інформаційно-комунікаційну компетентність педагога, учити його формам і методам організації дистанційної освітньої діяльності, ознайомити викладача з методикою розробки дистанційного курсу, методикою проведення інтерактивних чат і он-лайн занять, з розробкою фрагментів дистанційних навчальних занять різних типів з використанням комп'ютерних технологій, навчити проведенню рефлексії власної діяльності. Підготовка повинна відбуватися за допомогою нових форм навчання: скайп-заняття, відеоконференції, вебінари, інтерактивні та он-лайн уроки для об'єднання загальноосвітніх цілей з методами дистанційної діяльності.

Сучасні інформаційні технології стають невід'ємною частиною будь-якого навчального процесу в будь-якій формі. У зв'язку з тим, що нині система дистанційного навчання в Україні ще тільки формується, робота викладача в цій системі більшою мірою носить експериментальний, інноваційний характер і потребує уважного вивчення досвіду зарубіжних країн.

Модернізація системи вищої освіти в Україні на засадах технології дистанційного навчання передбачає певну послідовність: - вивчення зарубіжного досвіду, виявленню сучасних тенденцій розвитку професійної освіти та впровадження нових форм організації навчання, надання нових

освітніх послуг на засадах трансформації позитивних ідей цього досвіду в систему освіти України; - розробку теоретико-прикладних аспектів, а саме методів і форм організації навчальної діяльності в дистанційному середовищі студентів різних вікових груп та з різними цілями навчання; - визначення функцій та змісту базової діяльності тьюторів, підготовку яких необхідно розпочати в системі професійної освіти.

Отже, діяльність тьюторів в університетах має як особистісно-орієнтовану, так і академічну спрямованість. Система тьюторства підтверджує свою ефективність, а також необхідність її детального аналізу задля засвоєння позитивного досвіду та визначення можливостей його використання в сучасних умовах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Багрій, Т.В. (2016). Тьюторство в університетах Англії. Освіта, (13 - 14 (6 - 13 квітня), 7 .
2. Положення про дистанційне навчання / Наказ МОН України від 25.04.2013 р. №466 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13.
3. Moore M. Distance education: a system view /Michael Moore, Greg Kearsley. – Lawrence Erlbaum Associates, Inc., USA, 2007. – 368 p.
4. Salmon Gilly. Who want to see an e-moderator? / Salmon Gilly. // Learners Together, September, 2002.
5. Borg S. The distinctive characteristics of foreign language teachers // Language Teaching Research. – 2006.– Vol.10, №1. – P.3– 31.
6. Носовець Н. М. Роль і функції викладача в системі дистанційного навчання / Н. М. Носовець // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. Серія "Педагогічні науки". – Чернігів, 2017. – Вип. 144. – С. 90–94.